

PIRATPARTIET

Miljöpolitiskt program

Överblick – Piratpartiet vill att:

§1 Beslut rörande miljöfrågor ska vara evidensbaserade.

§2 Innovation av miljövänliga tekniker främjas.

§3 Omställningen till ett hållbart samhälle fortsätter och snabbas på.

§4 Energiproduktionen ska vara fossilfri och bestå av en blandning energikällor, inklusive kärnkraft.

§5 Skyddet för skogen och ekosystemen ökas.

§6 Bidrag till klimatsmart matproduktion sker och att vi hjälper företag som vill söka EU-bidrag för klimatsmart matproduktion.

§7 De policyer som utvecklas underbyggs av bästa tillgängliga vetenskap och stöds av åtaganden på både regional och nationell nivå för att genomdriva efterlevnad.

§8 Alla policyer och regleringar ska utformas så att det är lätt att göra rätt

0. Inledning

Hållbar utveckling innebär mer än bara klimatpolitik

Den enkelspåriga politiska debatten om aktuella miljöhänsyn är ett nederlag för hela jordklotet och har potential att få allvarliga konsekvenser. Klimatkrisen är uppenbar och absolut inte sekundär, men miljökrisen kan inte reduceras till klimatkrisen. Kollapsen av biologisk mångfald beror i dagsläget mer på förstörelsen av livsmiljöer och den allmänna föroreningen av ekosystem än den globala uppvärmningen. Piratpartiet vill bredda diskussionen och tala om föroreningar i luft, vatten och mark, om bieffekterna av att tillverka bilbatterier till elbilar, kostnaden av att skrota sin diesebil, att vingarna på vindkraftverk till merparten består av petroleum eller kostnaden av att avveckla en uttjänt vindkraftflotta till havs. Vi måste förstå synergier mellan att mildra förlusten av biologisk mångfald och klimatförändringar för att maximera fördelarna och uppfylla globala utvecklingsmål.

Förlust av biologisk mångfald och klimatförändringar drivs båda av mänskliga ekonomiska aktiviteter och förstärker varandra ömsesidigt. Ingen av dem kommer att lösas framgångsrikt om inte båda hanteras tillsammans. Genom att fokusera på antalet ton koldioxid som släpps ut eller inte som den viktigaste indikatorn i offentlig miljöpolitik riskerar vi att förbise problem med föroreningar i luft, vatten och mark, buller, påverkan på biologisk mångfald och naturlandskapet.

1. Stabil och decentraliserad energiproduktion

Fossila bränslen har givit oss verktygen för att uppnå en dräglig levnadsstandard, men de har även försatt oss i en av de största kriserna i modern tid. Om vi ämnar att stoppa klimatförändringarna vi ser idag är de fossila bränslenas avskaffande ett krav som ej kan förhandlas, samtidigt är det inte ett alternativ att återgå till de livsvillkor som rådde innan industrisamhället.

Kärnkraften i världen har undvikit cirka 55 gigaton av koldioxidutsläpp under de senaste 50 åren, nästan lika med 2 år av globala energirelaterade koldioxidutsläpp. I Sverige har vattenkraften varit lika viktig som kärnkraften för att spara in koldioxidutsläpp.¹ Idag är nästan alla kärnkraftverk, och alla i Sverige

generation två, och redan dessa har extremt små utsläpp jämfört med fossila bränsle, där bränsleåtgången i vikt räknat är ca 100 000 gånger lägre per kWh. Nyligen har Finland öppnat världens tredje generation tre-kraftverk med både kraftigt ökad effektivitet och designad säkerhet.

Sverige ska vara självförsörjande och gärna exportera fossilfri el

Energiförsörjningen är en samhällsviktig verksamhet och en viktig säkerhetsfråga. Piratpartiet vill se en energiproduktion som både är skonsam mot klimatet och adekvat för att möta såväl dagens som framtidens energibehov.

Fjärde generationens kärnkraft ett fossilfritt val

Det vi kallar grön el är den som kommer från förnybara energikällor som ständigt fylls på som sol, vind, vatten och biobränsle. Den är fossilfri men det är befintlig kärnkraft också, varför också EU beslutade i februari att inkludera so grön energi. Kärnkraften producerar i sig ingen koldioxid som olja, kol, och naturgas gör. Bränsle till fjärde generationens reaktorer behöver inte brytas; den lilla mängd uran-238 de behöver finns idag i stora lager. De är en restprodukt när isotopen uran-235 har anrikats för dagens reaktorer. Ur den aspekten är fjärde generationens kärnkraft också förnybar, och vi sliper välja mellan att importera uran från Ryssland och bryta det i Sverige. Dessa reaktorer ger också mycket mer kortlivade restprodukter genom att kärnklyvningarna förstör de problematiska ämnen som är tyngre än uran gör att det använda bränslet blir enklare att hantera. Kärnkraften är viktig för att kunna möta ett ökat elbehov och samtidigt upprätthålla stabiliteten i elnätet.

Bättre lagringsmöjligheter

För att vara självförsörjande på energi och säkerställa att alltid ha tillgång till el måste våra möjligheter att lagra väsentligt utökas. Bristen på lagring är även orsaken till den höga volatilitet i spotpriserna för el. Behovet av att lagra el har även blivit alltmer aktuellt i takt med en växande andel väderberoende elproduktion. Om det till exempel blåser mycket och det inte går att utnyttja all den vindkraft som produceras för stunden, är det angeläget att kunna spara elen till tillfällena då det inte blåser. Pumpvattenkraft är en storskalig lagringsmöjlighet som innebär en egen magasinering av vatten för att kunna reglera elproduktionen. Piratpartiet verkar för att Sverige bättre ska utnyttja denna lagringsmöjlighet.

Därför vill vi att:

- §1** Sveriges energiproduktion ska utgöras av en blandning av energikällor.
- §2** Fungerande kärnreaktorer körs vidare, med de uppgraderingar som krävs för att om möjligt öka reaktorens livslängd och säkerhet ytterligare.
- §3** Regelverken underlättas för övrig miljövämlig elproduktion som t.ex. vattenkraft där även pumpad energilagring bör ske i större omfattning. Det senare för att bättre kunna utnyttja befintlig intermittent energi som vind- och solkraft.
- §4** Förenkla regler och tilldela anslag för att forskning och säkra försöksanläggningar inom tredje och fjärde generationens kärnkraft kan upprätthållas. (Just nu sker mycket innovation i övriga världen inom SMR, små modulära reaktorer som ofta är tänkta att serieproduceras.)
- §5** Sverige exporterar el förknippade med låga utsläpp från t.ex. kärnkraft till andra länder för att hjälpa dem.
- §6** Sverige bör undvika att importera el med stor miljöpåverkan, t.ex. från fossila bränslen. Detta genom beskatta selektivt, och låta importen från t.ex. vattenkraft, kärnkraft och kraftvärme vara obegränsad.

§7 Utveckla policyer som underbyggs av bästa tillgängliga vetenskap och stödjas av åtaganden på både regional och nationell nivå för att genomdriva efterlevnad.

§8 Alla policyer och regleringar ska utformas så att det är lätt att göra rätt.

2. Ekosystem

Naturen förser oss med syre, reglerar våra vädermönster, pollinerar våra grödor, producerar vår mat, foder och fibrer. Men det är under ökande stress. Mänsklig aktivitet har förändrat nästan 75 procent av jordens yta, vilket har klämt in vilda djur och natur i ett allt mindre hörn av planeten. Våra ekosystem både på land och i våtmarker utgör livsmiljöer för miljontals arter samtidigt som de renar luft och vatten. Markförstöring och avskogning leder till ökade halter av växthusgaser och hotar såväl klimatet som djurarters överlevnad. Att tillgodose våra behov av mat, energi, vatten och råmaterial utan att skada den biologiska mångfalden är avgörande för allas överlevnad. Piratpartiet vill säkerställa hållbart nyttjande av ekosystemtjänster, både på land och i vattendrag. Vi vill hitta hållbara metoder inom skogsbruk och fiske för att se till att dessa även kan gynna både oss och framtida generationer.

Därför vill vi att:

§1 Nyckelbiotoper och urskogar skyddas från skogsavverkning.

§2 Sveaskog, som är vår största statliga skogsägare, ska ha som huvuduppgift att bevara Sveriges skogar. De bör därför ha ett sänkt avkastningsmål då det nuvarande målet leder till att våra skogar successivt avverkas.

§3 Sveaskog när så är möjligt, köper in nyckelbiotoper i utbyte mot övrig skog. Så att skog som kan användas för nedhuggning utan lika drastiska konsekvenser för biologisk mångfald huggs ner, i stället för en väsentlig del av Sveriges ekosystem.

§4 Kalhyggen och monokulturer fasas ut och mer hållbar skogshuggning tillämpas.

§5 Det ska finnas ett personligt ansvar hos skogsägare, såväl som mindre som större skogsägare använda skonsamma och miljövänliga metoder.

§6 Även Sveaskog ska ha ett större ansvar att använda miljövänliga metoder och även att vara innovativa i sitt skogsbruk.

§7 Kalkning av försurade sjöar och vattendrag sker för att motverka försurningens negativa effekter på djur- och växtlivet.

§8 Policyer utvecklas och införs, som underbyggs av bästa tillgängliga vetenskap och stödjas av åtaganden på både regional och nationell nivå för att genomdriva efterlevnad.

§9 Alla policyer och regleringar ska utformas så att det är lätt att göra rätt

3. Lantbruk

Piratpartiet stödjer ett integrerat tillvägagångssätt för att hantera hela matproduktionslandskapet – åkermark, boskap, skogar och fiske – på ett sätt som tar itu med de sammanlänkade utmaningarna med livsmedelssäkerhet och klimatförändringar.

Den som vet mest skördar bäst

Piratpartiet stödjer utvecklingen av högteknologiska odlingssystem i städer där vertikalt jordbruk och akvaponi är två bra exempel.

Vertikalt jordbruk

Vertikalt jordbruk är en agrikulturell teknik där odlingen förläggs till t.ex. höghus, antingen inomhus eller på fasader och tak. Genom att kombinera metoder som används i växthus och hydrokulturer går det att odla frukt, grönsaker, ätbara svampar och alger nära konsumenten året runt. Skördetiden utökas kraftigt och är inte alls lika beroende av gynnsamt väder för att upprätthålla kvalitet, produktion och avkastning.

Akvaponi revolutionerar stadskulturen

Akvaponik är ett hållbart matproduktionssystem som kombinerar konventionellt vattenbruk som tex odling av fisk, skaldjur eller alger i bassänger, med hydroponisk odling, alltså växter i vatten, i en symbiotisk miljö.

Vertikalt jordbruk och Akvaponi bidrar också till att förbättra den biologiska mångfalden eftersom det inte orsakar störningar på markytan, vilket hjälper den naturliga djurpopulationen som lever i och runt gårdar att frodas. Båda metoderna erbjuder möjligheten att helt eliminera behovet av bekämpningsmedel - eftersom skadedjur inte kan komma in i den kontrollerade miljön för att orsaka skördeskador och svampsjukdomar kämpar för att få fäste när fuktnivåerna hanteras. Utöver detta kan jordbruk inomhus vara bra för miljön eftersom det kraftigt minskar mängden fossila bränslen som behövs för jordbruksutrustning som inte krävs för att så, gödsla, ogräs eller skörda grödor.

Därför vill vi att:

- §1 Sverige verkar för att EU ska införa krav på mer detaljerade förteckningar över matprodukters miljöpåverkan.
- §2 Köttproduktionen i Sverige ökar för att minska behovet av att importera kött från länder med sämre djurhållning.
- §3 Patent på GMO förbjuds.
- §4 Möjligheten att på sikt använda sig av laboratorieodlat kött undersöks.
- §5 Använd miljövänliga förpackningar.
- §6 Stödja utvecklingen av högteknologiska odlingssystem i städer som vertikalt jordbruk och akvaponi.
- §7 Utveckla policyer som underbyggs av bästa tillgängliga vetenskap och stöds av åtaganden på både regional och nationell nivå för att genomdriva efterlevnad.
- §8 Alla policyer och regleringar ska utformas så att det är lätt att göra rätt.

4. Transport & Infrastruktur

Piratpartiet verkar för att utveckla en innovativ, pålitlig och hållbar infrastruktur inklusive kollektivtrafik som stödjer ekonomisk utveckling och mänskligt välbefinnande, med tonvikt på innovationer och låga kostnader för konsumenten att åka kollektivt.

En grön transportinfrastruktur i städer ger människor möjligheter att ta sig runt med sin egen kraft - som att gå eller cykla - eller genom miljömässigt vettiga sätt som el eller biogasdrivna tåg, spårvagnar eller bussar. Även om det är svårt eller omöjligt att ta bort bilen helt från bilden finns det sätt att göra vår transportinfrastruktur grönare. Piratpartiet föreslår gröna motorvägar som använder permeabla material i sin konstruktion för att förhindra att metaller och gifter tar sig in i grundvattnet liksom använda återvunnet material.

Transporter ska beskattas utifrån dess miljöpåverkan, inte utifrån typen av fordon i sig.

Därför vill vi att:

§1 Nolltaxa i kollektivtrafiken införs.

§2 Flygskatten slopas och ersätts med beskattning utifrån bränslets faktiska miljöpåverkan.

§3 Fordonskatten för lastbilar ska baseras på den långsiktiga påverkan utsläppen ger. Både vad gäller koldioxid och direkt hälsoskadliga ämnen som t.ex. kväveoxider och partiklar.

§4 Utveckla policyer som underbyggs av bästa tillgängliga vetenskap och stöds av åtaganden på både regional och nationell nivå för att genomdriva efterlevnad.

§5 Alla policyer och regleringar ska utformas så att det är lätt att göra rätt.

5. Utsläpp & Föroreningar

Den som genom sin affärsverksamhet riskerar att förorena miljön ska fondera medel för framtida sanering. Eftersom det ofta kan ta tid att upptäcka bör detta gälla oavsett om företaget fortfarande existerar.

Därför vill vi att:

§1 Ansvar för miljöbrott ska kunna utkrävas av den bolagsstyrelse som var aktiv då miljöbrottet utfördes.

§2 Gå till botten med att förstå synergier mellan förlusten av biologisk mångfald och klimatförändringar för att maximera effekten av åtgärder.

§3 Policyer måste underbyggas av bästa tillgängliga vetenskap och stöds av åtaganden på både regional och nationell nivå för att genomdriva efterlevnad.

§3 Utveckla policyer som underbyggs av bästa tillgängliga vetenskap och stöds av åtaganden på både regional och nationell nivå för att genomdriva efterlevnad.

§4 Alla policyer och regleringar ska utformas så att det är lätt att göra rätt.

6. Återvinning och återanvändning

Det råder ingen brist på kritik mot den västerländska överkonsumtionen inom den politiska debatten idag, men det samma kan inte sägas om analysen kring dess orsak, då de flesta väljer att se överkonsumtion som en konsekvens av individens egoism. Piratpartiet anser att denna ilska mot konsumenten är felriktad. Slit-och-släng-samhället bör snarare ses som ett symptom på förekomsten av artificiellt kortlivade produkter.

Piratpartiet förespråkar cirkulär ekonomi och right-to-repair, och vill se ett samhälle som bestraffar produktionen av varor som med avsikt designats till att vara kortlivade, ömtåliga och svåra eller dyra att reparera.

Även om problemet med kortlivade produkter åtgärdas kommer det alltid finnas en vilja att uppgradera eller byta ut saker man köpt. Det kan gälla ett spel man tröttnat på, ett klädesplagg man vuxit ur, eller en

mobil som inte längre lever upp till ens standards. Därför är det viktigt att skapa incitament för privatpersoner att gå den extra biten till secondhandbutiken eller ta sig tiden att lägga upp en säljannons.

Därför vill vi att:

- §1 En punktskatt på icke-reparerbar elektronik införs
- §2 Momsen på köp och försäljning av begagnade varor slopas
- §3 Utveckla policyer som underbyggs av bästa tillgängliga vetenskap och stödjas av åtaganden på både regional och nationell nivå för att genomdriva efterlevnad.
- §4 Alla policyer och regleringar ska utformas så att det är lätt att göra rätt

7. Djurrätt

Det handlar om djurens och inte våra behov

Regelverk skar inte anpassas efter djurens och inte människans behov. Som följd av människans behov får kaniner hållas i små burar hela deras liv medan hundar endast får stängas in i burar i bilen. En ko får stå uppbunden på samma plats åtta–tio månader i sträck medan en häst måste få röra sig fritt i sina naturliga gångarter varje dag. Det finns ingen djurvälståndsforskning som stödjer dessa olikheter, det stöds av att människan står närmare hästar och hundar och därför har ett egenintresse av att de behandlas bättre än kaniner och kor.

Därför vill vi att:

- §1 Innehållsförteckningar på djurfoder ska ha samma krav på korrekthet som för matprodukter ämnade för människor.
- §2 Stöld och/eller dödande av ett sällskapsdjur klassas som djurmisshandel och brott mot person.
- §3 Medtagande av sällskapsdjur till skyddsrum tillåts.
- §4 Antibiotika inte ska användas på friska djur.
- §5 Anpassa regelverk till djurens behov och inte människans.
- §6 Utveckla policyer som underbyggs av bästa tillgängliga vetenskap och stödjas av åtaganden på både regional och nationell nivå för att genomdriva efterlevnad.
- §7 Alla policyer och regleringar ska utformas så att det är lätt att göra rätt

8. Fiskerinäringen

Fiske spelar en avgörande roll för den inhemska livsmedelsförsörjningen. Ändå hanteras många fiskpopulationer inte enligt vetenskapliga råd och bästa praxis, en verklighet som tar hårt på många viktiga marina arter. Vi måste förvalta vårt fiskbestånd på ett hållbart sätt, och säkra välbefinnandet för de livsmiljöer och ekosystem som de är beroende av.

Forskningsinitiativ har hittat sätt att förbättra kvaliteten och noggrannheten i fiskedata över hela världen. Tillförlitliga fångstdata är avgörande för att implementera effektiv fiskeförvaltning och hjälper oss att identifiera trender i fångst och förändringar i vårt fiske. Informationen kan sedan användas för att upptäcka överfiske, skydda småskaligt fiske och fokusera resurser på att förbättra datainsamlingen.

Därför vill vi att:

- §1 Förbättra datainsamlingen för effektivare förvaltning.
- §2 Policyer måste underbyggas av bästa tillgängliga vetenskap och stödjas av åtaganden på både regional och nationell nivå för att genomdriva efterlevnad.
- §3 Alla policyer och regleringar ska utformas så att det är lätt att göra rätt.

Fotnoter

¹ <https://new.sfen.org/rgn/nucleaire-permis-eviter-equivalent-annees-emissions-co2-secteur-electrique/>